

Nr 47.

Ankom till riksdagens kansli den 12 mars 1937 kl. 1 e. m.

Utlåtande i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående anslag till vissa kompletteringsarbeten vid statens bakteriologiska laboratorium.

(3:e avd.)

I en den 19 februari 1937 dagtecknad proposition, nr 131, har Kungl. Maj:t, under återopande av propositionen bilagt utdrag av statsrådsprotokollet över socialärenden för samma dag, föreslagit riksdagen att

dels bland utgifter för kapitalökning under rubriken »Statens allmänna fastighetsfond» till Vissa kompletteringsarbeten vid statens bakteriologiska laboratorium för budgetåret 1937/1938 anvisa ett reservationsanslag, att utgå av lånemedel, av 16,000 kronor,

dels ock medgiva, att för återstående kompletteringsarbeten vid nämnda laboratorium må, enligt av departementschefen förordade grunder, av det för budgetåret 1936/1937 anvisade reservationsanslaget till inredning och utrustning m. m. av nybyggnad för statens bakteriologiska laboratorium tagas i anspråk ett belopp av högst 30,000 kronor.

Med anledning av Kungl. Maj:ts proposition, nr 105, beviljade riksdagen år 1933 ett anslag av högst 1,460,000 kronor till uppförande av byggnader för statens bakteriologiska laboratorium i huvudsaklig överensstämmelse med ett av byggnadsstyrelsen i skrivelse den 2 februari 1933 framlagt förslag. För budgetåret 1933/1934 anvisades för ändamålet ett reservationsanslag av 600,000 kronor, att utgå av lånemedel. Kungl. Maj:t uppdrog där efter åt byggnadsstyrelsen att uppföra ifrågavarande byggnader, därvid det skulle tillkomma byggnadsstyrelsen att efter samråd med medicinalstyrelsen vidtaga de smärre omläggningar och ändringar i förslaget, som kunde visa sig behövliga eller lämpliga och av medicinalstyrelsen godkändes samt icke medförde ökade kostnader.

För de två följande budgetåren anvisades till fullföljande av ifrågavarande byggnadsarbeten tillhopa 700,000 kronor, att likaledes utgå av lånemedel. På framställning av byggnadsstyrelsen medgav Kungl. Maj:t den 6 juli 1934, med ändring av tidigare beslut, att byggnaderna finge uppföras i huvudsaklig enlighet med av professor E. G. Asplund upprättade, den 1 maj 1934 dagtecknade ritningar under villkor, att därigenom icke uppkomme ökning i de sammanlagda kostnaderna för byggnadernas uppförande.

Bihang till riksdagens protokoll 1937. 6 saml. Nr 47—48.

Vid 1936 års riksdag beviljades, i anslutning till ett av Kungl. Maj:t under rubriken »Utgifter för kapitalökning, Statens allmänna fastighetsfond» framlagt förslag, ytterligare 330,000 kronor, vilket belopp med 170,000 kronor översteg de ursprungligen beräknade kostnaderna. Av sistnämnda belopp belöpte omkring 80,000 kronor å stegrade kostnader för huvudsakligen ledningsmateriel och ledningsarbeten, medan återstående 90,000 kronor avsågos för vissa anläggningar och arbeten, vilka icke medräknats i de ursprungliga kalkylerna. Utöver nu nämnda belopp beviljade 1936 års riksdag jämväl ett reservationsanslag å 300,000 kronor till nybyggnadernas inredning och utrustning m. m.

Kungl. Maj:ts förslag för nästa budgetår är föranlett av en av byggnadsstyrelsen den 25 januari 1937 gjord framställning. Där framhålles bland annat, att 16,000 kronor erfordrades för bestridande av kostnader för vissa utförda tilläggs- och kompletteringsarbeten, vilka förorsakats av att de fasta inredningarna icke kunnat anskaffas, förrän byggnadsarbetena i allt väsentligt redan avslutats. Styrelsen äskar vidare medel för utförande av vissa ytterligare kompletteringsarbeten, vilka påkallats av laboratoriets föreståndare och av styrelsen befunnits nödvändiga. Kostnaderna för dessa arbeten uppskattar styrelsen till 34,000 kronor.

Over byggnadsstyrelsens framställning har medicinalstyrelsen den 13 februari 1937 yttrat sig. En redogörelse för detta yttrande finnes intagen i propositionen, sid. 4.

Departementschefen anför för egen del följande.

Då jag i fjol såg mig nödsakad att äska medel för fullbordande av nybyggnaderna för bakteriologiska laboratoriet till ett belopp, som med 170,000 kronor översteg det av riksdagen beviljade totalbeloppet, uttalade jag, att jag måste finna det beklagligt, att de beräknade, nog så betydande kostnaderna måste överskridas. Jag förutsatte tillika uttryckligen, att vid den fortsatta planläggningen all sparsamhet iakttoges och att det noga tillsåges, att ytterligare överskridanden icke behövde ifrågakomma. Vad jag i sistberörda avseende anført underströks jämväl av riksdagen.

Jag finner det vid sådant förhållande synnerligen anmärkningsvärt, att Kungl. Maj:t och riksdagen genom vidtagna dispositioner försatts i det tvångsläget, att den nya byggnaden icke kan färdigställas utan att ytterligare medel anvisas, och detta så mycket mera som medicinalstyrelsen — med vilket ämbetsverk, enligt brev den 30 juni 1933, byggnadsstyrelsen hade att samråda beträffande eventuella smärre omläggningar och ändringar i förslaget — i utlåtande den 13 sistlidne februari förklarar sig icke hava »gjort några framställningar, vare sig officiellt eller under hand, om utförande av byggnadsarbeten utöver den givna kostnadsramen.» Vad som av byggnadsstyrelsen andragits till försvar därför synes mig icke hållbart. Då det sålunda framhålles, att anslag för inredning och utrustning ställts till förfogande först vid en så sen tidpunkt, att svårigheter vid dess utnyttjande inträtt, nödgas jag erinra, att framställning från medicinalstyrelsen i ärendet ingått först den 29 januari 1935 och att anslag för ändamålet sålunda icke kunnat äskas tidigare än i statsverkspropositionen till 1936 års riksdag. Det lär för övrigt böra uppmärksammas, att vida mer än halva beloppet av de detaljredovisade

kostnaderna hänför sig till kompletteringsarbeten, som icke sammanhånga med inredningen, bland annat omkring 14,725 kronor för planerings- och vägarbeten, 1,500 kronor till förstärkning m. m. av spiltväggar, 2,500 kronor till rengöringsarbeten och 1,500 kronor — vilka sedermera frånfallits — för brandalarmledningar, till vilka särskilda medel anvisats.

Vad själva sakfrågan angår, giver utredningen vid handen, att det ytterligare oundgängligen erforderliga beloppet uppgår till inemot 16,000 kronor. Enligt uppgift saknas nämligen möjlighet att bestrida redan gjorda utgifter till detta belopp med tillgängligt byggnadsanslag, och på grund av utgifternas natur synes icke heller anslaget å 300,000 kronor till inredning och utrustning m. m. av laboratoriet kunna disponeras för täckande av den uppkomna bristen. Ytterligare anslag till nämnda belopp lärer därför icke kunna undvikas.

Beträffande de av laboratoriets föreståndare härutöver påkallade kompletteringsarbetena har behovet av dessa visserligen vitsordats av byggnadsstyrelsen. Medicinalstyrelsen har emellertid begränsat sig till att beteckna arbetena ifråga såsom »icke obehörliga», varav lärer framgå, att de i varje fall delvis äro av beskaffenhet att kunna anstå. Av medicinalstyrelsens yttrande att döma vill det vidare förefalla, som om det icke vore fullt klart, om och i vad mån kostnaderna för dessa arbeten böra åvila staten eller vederbörande entreprenör.

Emellertid lär det vara att förutse, att ytterligare medel kunna visa sig behöfliga för att möjliggöra, att den nya byggnaden kan tagas i bruk. Under sådana förhållanden och då det icke bör ifrågakomma att hos riksdagen äska anslag utöver vad jag nyss beräknat, synes ingen annan utväg stå öppen än att här åsyftade kostnader — vare sig de hänföra sig till inredning och utrustning i teknisk mening eller till egentliga byggnadsändamål — gäldas av det ganska rikligt utmätta inredningsanslag, som av fjolårets riksdag anvisades. Av sistnämnda anslag kvarstå för närvarande odisponerade omkring 95,000 kronor. Kungl. Maj:t torde i nämnda syfte böra av riksdagen utverka medgivande, att från sagda reservationsanslag må bestridas kostnaderna för sådana av nu ifrågavarande arbeten, som av medicinalstyrelsen befinnas oundgängligen nödvändiga för byggnadernas användande för sitt ändamål samt enligt av byggnadsstyrelsen verkställd utredning icke böra gäldas i annan ordning. Jag förutsätter givetvis härvid, att en sådan avvägning av förefintliga behov sker, att ytterligare medel för inredning och utrustning m. m. icke komma att äskas på grund av den av mig föreslagna anordningen.

För min del saknar jag möjlighet att med säkerhet bedöma, i vilken utsträckning de till en kostnad av 34,000 kronor angivna arbetena äro av beskaffenhet att omedelbart böra komma till utförande. Ej heller låter det sig göra att angiva, om och i vad mån ersättningsskyldighet kan åligga vederbörande entreprenör. Jag förutsätter, att byggnadsstyrelsen och medicinalstyrelsen gemensamt noga pröva ifrågasatta arbetens oundgänglighet, innan de komma till utförande. I varje fall har från föreståndarens sida medgivits, att av det angivna beloppet 1,500 kronor kunna frånräknas. Anledning synes mig icke heller föreligga att i nuvarande läge, då laboratoriet praktiskt taget är färdigt till inflyttning och vissa av lokalerna redan tagits i bruk, räkna med marginal för oförutsedda utgifter. Då dessa senare upptagits till 3,000 kronor, bör det ifrågasatta bemyndigandet alltså kunna begränsas till att avse ett belopp av högst 30,000 kronor.

Då tidigare byggnadsanslag anvisats bland utgifter för kapitalökning under rubriken »Statens allmänna fastighetsfond», torde jämväl nu förenämnda anslag å 16,000 kronor böra utgå såsom reservationsanslag i enahanda ordning och bestridas av lånemedel.

Utskottet.

I likhet med departementschefen finner utskottet anmärkningsvärt, att ifrågavarande arbeten icke kunnat utföras inom ramen för det av riksdagen hittills beviljade totalbeloppet. I det läge, vari saken nu befinner sig, lär emellertid ingen annan utväg stå till buds än att ställa ytterligare medel till förfogande, så att byggnaderna kunna tagas i anspråk för sitt ändamål. Med hänsyn härtill och då utskottet icke funnit anledning till erinran mot det föreslagna sättet för erforderliga medels anvisande, tillstyrker utskottet Kungl. Maj:ts förslag. Utskottet utgår därvid från att Kungl. Maj:t vidtager sådana åtgärder, att anstalten i sin helhet kan med det snaraste tagas i bruk för sitt ändamål.

Under återopande härav får utskottet hemställa,

att riksdagen må

a) bland utgifter för kapitalökning under rubriken »Statens allmänna fastighetsfond» till *Vissa kompletteringsarbeten vid statens bakteriologiska laboratorium* för budgetåret 1937/1938 anvisa ett reservationsanslag av 16,000 kronor;

b) medgiva, att för återstående kompletteringsarbeten vid nämnda laboratorium må, enligt i statsrådsprotokollet över socialärenden för den 19 februari 1937 angivna grunder, av det för budgetåret 1936/1937 anvisade reservationsanslaget till inredning och utrustning m. m. av nybyggnad för statens bakteriologiska laboratorium tagas i anspråk ett belopp av högst 30,000 kronor.

Beträffande sättet för täckande av det för budgetåret 1937/1938 äskade anslaget kommer utskottet att senare yttra sig.

Stockholm den 12 mars 1937.

På statsutskottets vägnar:

ANDERS ANDERSON.

Vid förestående ärendes slutbehandling inom utskottet hava närvarit

från första kammaren: herrar *Johansson* i Fredrikslund, *Nilsson* i Malmö, *Svensson* i Kompersmåla, *Hansén*, *Asplund*, *Borell*, *Bergström*, *Nilsson* i Landeryd, *Gustafsson* i Benestad, *Nilsson* i Fredriksfält, *Lindström* och *Magnusson*; samt

från andra kammaren: herrar *Anderson* i Råstock, *Jansson* i Falun, *Magnusson* i Skövde, *Törnkvist*, *Eriksson* i Stockholm, *Jeppsson*, *Persson* i Falla, *Andersson* i Höör, *Svensson*, *Andersson* i Prästbol, *Isacsson* och *De Geer* i Hanaskog.
